

Mike Schmitz

POKAZENÝ svet

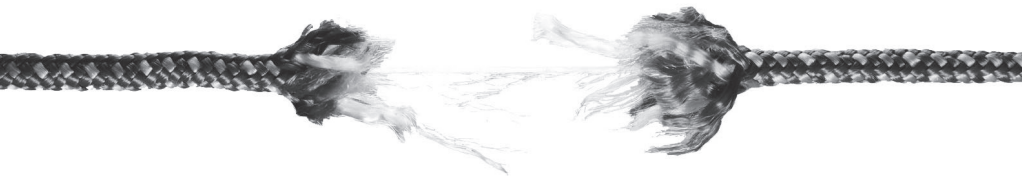
**Ako nájsť Boha,
keď život nedáva zmysel**

POKAZENÝ
svet

Mike Schmitz

POKAZENÝ svet

Ako nájsť Boha,
keď život nedáva
zmysel

© Michael Schmitz, 2020
© Redemptoristi – Slovo medzi nami, 2024
Preklad © Lukáš Vaník, 2024

ISBN 978-80-8193-066-9

Obsah

PRVÁ KAPITOLA
Pokazený, no milovaný

7

DRUHÁ KAPITOLA
Dost' dobrý?

19

TRETIA KAPITOLA
Prichádza Boh

33

ŠTVRTÁ KAPITOLA
Daj mi také srdce, aké máš ty

47

PIATA KAPITOLA
Dokončenie diela

61

DOSLOV
Jedna vec, ktorá všetko mení

73

PRVÁ KAPITOLA

Pokazený, no milovaný

„Teda ako previnenie jedného
prinieslo odsúdenie všetkým ľuďom,
tak spravodlivosť jedného
priniesla všetkým ľuďom
ospravedlnenie a život.“

– *List Rimanom 5, 18*

Stalo sa ti už, že si niekomu položil otázku „Čo sa deje?“, keď bolo vidno, že ho niečo trápi, no on ti na to odpovedal: „Ach... ale nič“?

Je dosť možné, že si sa neraz ocitol v oboch týchto rolách.

Prečo to zažívame tak často? Prečo tak často hovoríme „všetko je v poriadku“, keď vieme, že to tak jednoducho nie je?

Niekedy možno len potrebujeme uistenie, že tomu druhému na nás naozaj záleží a nepýta sa to len tak. No myslím, že mnohokrát to má hlbší dôvod. Hovoríme „všetko je v poriadku“, pretože nevieme, čo presne nie je v poriadku. „Nie som si istý, čo presne sa deje.“

Inokedy zasa cítime, že niečo nie je v poriadku, aj keď nevieme, prečo máme takýto pocit. „Mal by som byť šťastný,“ povieme si – keď sa napríklad dostaneme na univerzitu, dostaneme prvú prácu alebo prežívame tretí týždeň po svadbe. Myslíme si, že by všetko malo byť skvelé. A niekedy to skutočne také aj je. No aj tak sa nám zdá, akoby čosi nebolo v poriadku.

Keď narazíme na tieto otázky – „Čo sa to deje?“, „Čo nie je v poriadku?“ – väčšinou automaticky reagujeme buď popretím toho, že sa niečo deje („nič“), alebo rozptýlením:

„Neviem, čo presne to je, no teraz o tom nebudem premýšľať.“ A tak sa rozptyľujeme – napríklad Netflixom. Povedal si si už niekedy po dupozeraní nejakého seriálu: *Potrebujem si nájsť nový seriál?* Prečo? Pretože kým si bol zamestnaný daným seriálom, všetko sa ti zdalo úplne skvelé. No teraz ten seriál skončil. Teraz je ticho. Musíš si nájsť niečo nové, pretože v tomto tichu, v týchto úprimných chvíľach by si si možno musel priznať, že niečo nie je v poriadku.

Možno až keď počas bezsenných nocí bezradne ležíš v tme, si nútený priznať si to, čomu sa inak vyhýbaš: Niečo v tomto svete je pokazené. Niečo je pokazené *vo mne*.

Nový normál?

Tak sme si zvykli na nedokonalosť tohto sveta, až sme zabudli, že je pokazený a zranený. Všade, kam sa len pozrieme, vidíme rozpadávajúce sa vzťahy; ľudí, ktorí sa navzájom zraňujú. Na každom kroku vidíme všemožnú bolesť a utrpenie. Už sme si tak zvykli na pokazenosť tohto sveta, až celkom zabúdame, že to takto nemá byť. Žijeme vo svete, ktorý sa pokazil. A každému z nás bije v hrudi srdce, ktoré sa pokazilo.

Priznať si túto našu nedokonalosť – to úplne protirečí posolstvu, ktoré nám dáva svet a jeho kultúra. Keď si kladieš otázku: „Čo to so mnou je?“ svet ti vždy odpovedá: „Nič. Si úplne v poriadku. Si dokonalý taký, aký si.“ Ak si dostatočne úprimný, tak si vo chvíli, keď sa ťa niekto snaží presvedčiť o tomto posolstve, asi pomyslíš: *To vážne? Strávil si so mnou nejaký čas?*

Ja som so sebou istý čas strávil a viem, že mantra „si dokonalý taký, aký si“ jednoducho nie je pravdivá. Ani zďaleka nie!

Jedna z najjasnejších právd v živote znie: „Nie som v poriadku.“ Posolstvo svetskej kultúry – „Ja som v poriadku a aj ty si v poriadku“ – to jediné ti zostáva, keď nevieš, čo si máš počítať so svojím srdcom a so svetom, ktorý sa pokazil.

A práve preto je skvelé, že sme kresťania a že sme katolíci: my totiž vieme, čo robiť so svetom, ktorý sa pokazil. Naša viera nám hovorí nielen to, aký bol náš svet na začiatku a čo sa pokazilo, ale aj to, že máme veriť Bohu, že to pokazené napraví. Pretože práve to má Boh za lubom.

Všetko sa však začína uznaním, že svet, ako ho poznáme, nie je taký, aký by mal byť. Svet sa pokazil.

Na počiatku

V prvých troch kapitolách *Knihy Genesis* vidíme, že Boh stvoril tento svet celistvý, úplný a pohostinný. Svet voči nám nebol nepriateľský a my sme neboli nepriateľskí jeden k druhému. Muž a žena boli zladení a zjednotení s Bohom, medzi sebou aj s prírodou.

Prečo dal Boh prvým ľudským bytostiam to jedno pravidlo – že nemajú jesť ovocie z jedného určeného stromu? Prečo nemohol pri stvorení záhrady ten strom jednoducho vynechať? Pretože ľudské bytosti stvoril na svoj obraz a podobu, stvoril ich podobných sebe. A kto je Boh vo svojej podstate? Boh je láska. Stvoril nás teda pre lásku a tá si nutne vyžaduje možnosť odmietnutia. Keby som nemohol povedať nie, moje áno by neznamenal nič. Boh musel stanoviť nejaké pravidlo.

V súčasnosti máme tisíce pravidiel, pretože sme sa rozbili na tisíce kúskov, no na počiatku sme boli úplní a neporušení. Bolo teda len jedno pravidlo: „Miluj ma a nejedz

Mantra
„si dokonalý
taký, aký si“
jednoducho nie je
pravdivá.

z ovocia tohto stromu. Všetko ostatné je tvoje.“ Dokážeš si predstaviť, aké to bolo?

Písmo hovorí, že „Boh nestvoril smrť... závišťou diavla však prišla na svet“ (Múd 1, 13; 2, 24). Závišť nie je to isté čo žiarlivosť. Žiarlivosť môže byť zlá, no môže byť aj dobrá. Ak začnem byť prehnane majetnícky vo vzťahu k niečomu či niekomu, ak chcem mať vec či osobu stále viac a viac len pre seba, ide o zlú žiarlivosť. No žiarlivosť môže byť aj dobrá. Boh je žiarlivý. Manželia, ktorí sa milujú, sú žiarliví: chcú chrániť srdce svojej pravej lásky. Boh nás umiestnil do záhrady a povedal: „Žiarlim na vás, no nie preto, žeby som bol lakomý alebo majetnícky, ale preto, že vás chcem chrániť.“

Satan závidel. Ak žiarlivosť hovorí: „Chcem, aby mi to patrilo,“ závišť hovorí: „Je mi jedno, či to bude moje; nechcem len, aby si to mal ty.“ Diabol už Bohu povedal: „Ja nechcem tvoju lásku.“ A potom videl, ako Boh vylieva túto lásku na muža a ženu, a nechcel im ju dopriať. To je závišť: *Nechcem to naspäť. Nechcem len, aby si to mal ty.*

Čo teda satan urobí? Povie žene, že ak bude jesť zo zakázaného ovocia, určite nezomrie, ale že Boh vie, že v okamihu, keď z neho bude jesť, stane sa takou, ako je Boh. Satan tým chcel naznačiť, že Boh Adamovi a Eve klame a ukrýva pred nimi čosi dobré, pretože nechce, aby mu boli podobní. Tento ničivý klam v sebe skrýva dvojakú lož.

Prvá z nich hovorí, že Boh nechce, aby sme boli ako on. Pravdou však je, že my už takí sme: boli sme stvorení na jeho obraz a podobu. No druhá lož je ešte horšia. Zo satanových slov totiž logicky vyplýva, že Boh nás nemiluje.

Rozhodnutie prijať tento tragický klam – že sme nemilovaní a že nás nemožno milovať – nevedlo len k porušeniu nejakého pravidla; rozhodnutie prvých rodičov uveriť

tejto lži pokazilo celý svet. Práve preto voláme tento ich skutok pôvodný, prvotný či dedičný hriech. Bol to prvý hriech a my všetci sme zdedili jeho dôsledky: tým, že prví rodičia uverili tejto lži, pokazil sa celý svet.

Tento hriech na nás dolieha tisícorakými spôsobmi. Hlavnou myšlienkou nie je to, že ľudia porušili nejaké maličké pravidlo, ale že sa naštrbila a narušila ich dôvera v Boha. Nejde len o to, že odvtedy v sebe muži cítia sklon vládnuť nad ženami, ale že sa pokazili vzťahy vo všeobecnosti. A neznamená to len to, že zomrieme, ale že sa pokazil celý tento život.

Jeden katolícky katechéta na prvej hodine náboženstva na strednej škole pristúpil k tabuli a napísal: „Verím, že Boh existuje.“ Na druhý koniec tabule napísal: „Neverím, že Boh existuje.“ A povedal: „Chcem len vedieť, ako na tom momentálne ste, a tak sa postavte na príslušnú stranu.“ Deväťdesiat percent študentov sa postavilo k slovám „Verím, že Boh existuje“.

Učiteľ potom zotrel tieto dva výroky a na ich miesto napísal dva nové: „Verím, že ma Boh miluje“ a „Neverím, že ma Boh miluje“. A potom čakal.

Pár študentov vstalo a postavilo sa k nápisu „Neverím, že ma Boh miluje“. Učiteľ čakal ďalej. Nakoniec celá trieda katolíckej strednej školy stála pri nápisu „Neverím, že ma Boh miluje“ – aj tých 90 % žiakov, ktorí verili, že Boh existuje.

Ježiš prišiel, aby napravil to, čo sa pokazilo

Tesne pred svojím vystúpením pred Izrael a verejným účinkovaním sa Ježiš utiahol na púšť, kde sa štyridsať dní postil a modlil. Týchto štyridsať dní pripomínalo štyridsať

rokov, ktoré Izraeliti strávili putovaním po púšti, pretože nedokázali nasledovať Božie vedenie. Tri satanove pokušenia, nad ktorými Ježiš zvíťazil na púšti z čistej poslušnosti Otcovi, boli vo svojej podstate presným zopakovaním troch skúšok, v ktorých Izraeliti zlyhali: mali dôverovať v Božiu starostlivosť a prozreteľnosť, mali poslúchať jedine Boha a jedine jemu sa mali klaňať. Ježiš svojou trojakou poslušnosťou Otcovi začal naprávať to, čo sa vo svete pokazilo.

Ježiš dokonca odčinil a napravil aj nepriateľovu závišť. Hoci nám satan povedal: „Je mi jedno, že nemám toto dobro; chcem len, aby ste ho nemali ani vy“, Ježiš nám na púšti a na kríži hovorí: „Vy ste stvorení pre dobro a ja si ho nepotrebujem nechávať len pre seba. Chcem, aby ste ho mali. Boli ste stvorení pre Otca; ja môžem byť v jeho tóni; no chcem, aby ste s ním boli aj vy.“

Áno, všetkým tým, čo pre nás Ježiš vykonal, hovorí nám i tomuto pokazenému svetu:

„Nie, nie ste dokonalí, no budem bojovať za to, aby ste sa stali mojimi.“

„Nie, nie si dokonalý, no si hoden toho, aby som za teba – napriek tvojej nedokonalosti – položil svoj život.“

„Áno, tento svet sa pokazil. Ja vstupujem do tohto sveta, aby som napravil to, čo sa pokazilo.“

Tento svet nie je dokonalý. A dokonalí nie sme ani my. No „nedokonalí“ neznamená nemilovaní.

OTÁZKY NA ROZJÍMANIE

1. Patríš k ľuďom, ktorí majú na otázku „Čo sa to s tebou deje?“ už vopred pripravenú nejakú „formálnu“ odpoveď? Si ochotný povedať druhým, ako to naozaj je? Zvykneš hovoriť pravdu, keď s tebou niečo nie je v poriadku, alebo klameš aj sám seba?
2. Ako veľmi ťa znepokojuje výrok „Nie som dokonalý taký, aký som“? Váhaš, či je to pravda? Znervózňuje ťa toto vyjadrenie? Prečo?
3. Vidíš náznaky toho, že svetská kultúra sa snaží dvíhať sebaúctu ľudí poslanstvom: „Si dokonalý taký, aký si?“ Kde si si všimol, že sa šíri takéto poslanstvo? Ako sa toto poslanstvo líši od evanjeliového poslanstva? Ktoré z nich ti prináša väčšie uspokojenie? Prečo?
4. Počas druhej svetovej vojny noviny *London Times* požiadali viacerých známych intelektuálov a spisovateľov o odpoveď na otázku: „Čo v tomto svete nie je v poriadku?“ Gilbert Keith Chesterton, veľmi plodný spisovateľ a niekdajší ateista, ktorý konvertoval na katolícku vieru, do novín stručne odpísal: „Vážená redakcia, som to ja. S úctou, G. K. Chesterton.“
5. Čo tým podľa teba Chesterton myslel? Ako vidíš vo svetle tejto kapitoly to, na čo Chesterton narážal? Skús identifikovať aspoň jeden svoj čin, keď ťa tvoja „pokazenosť“ viedla k tomu, že si zranil iných ľudí.

6. K spáchaniu prvotného hriechu podľa všetkého prispeli pochybnosti o tom, či nás Boh miluje. My sme zdedili naštrbený vzťah – k sebe, k druhým, no najmä k Bohu. Ako sa táto rana dotkla tvojho života? Je pre teba ľahké alebo ťažké veriť tomu, že ťa Boh miluje?

VÝZVA

Tento týždeň si osobitným spôsobom všimaj to, čo sa pokazilo – vo svete i v tebe – a zapíš si to. Každý deň stráv pár minút v tichom rozjímaní. Polož si otázku: S akými dôkazmi o tom, že sa svet pokazil, som sa stretol za posledných dvadsaťštyri hodín? Čo je pokazené okolo mňa? Čo je pokazené vo mne?

Nedovoľ, aby ťa to, čo uvidíš, šokovalo. A neobviňuj za to seba ani druhých. Len si to všimni, zapíš si to a predlož to Ježišovi.

Keď sa pozrieš vôkol seba a pomyslíš si: *Prepánajána, vo svete je toľko bolesti a problémov, povedz si: Áno, presne tak; svet sa pokazil.*

Keď uvidíš niečie správanie a napadne ti: *Prečo sa správa ako blbec? Čo to s ním je?*, pripomeň si: *Presne tak; ľudia sa pokazili.*

Ak budeš svedkom toho, že nejaký vzťah, ktorý by mal byť naplnený láskou, je naštrbený v dôsledku zväd a zranení, opäť skonštatuj to isté: *Vidím to: láska medzi týmito ľuďmi sa pokazila.*

Ak vo svojom vlastnom srdci a vo svojej mysli nájdeš závisť, súperenie, zatrpknutosť, žiadostivosť a ďalšie slabosti, povedz si len: *Ó, áno, aj ja mám srdce, ktoré sa pokazilo.*